

U fokusu

INTERVJU ŽELJKA CVIJANOVIĆ, MINISTARKA ZA EKONOMSKE ODNOSI I REGIONALNU SARADNJU RS

Dug put do Evrope

Kada se u obzir uzme složenost procesa, ali i realna opterećenja političke prirode, nikada se ne bih usudila da kažem kada će BiH postati članica, poručila Cvijanovićeva



Republika Srpska trebalo bi da iskoristi sve potencijale i mogućnosti za privlačenje stranih investicija u uslovima kada se zemlje u okruženju pripremaju za ulazak u EU, rekla je u intervjuu za "Fokus" **Željka Cvijanović**, ministarka za ekonomske odnose i regionalnu saradnju RS.

- Većina nas sada samo razmišlja kako će Hrvatska prije nas ući u EU. Zašto ne bismo obrnuli stvari i pogledali drugačije, posebno poslije informacije da bi se neka hrvatska preduzeća mogla preseliti u RS, jer im evropski uslovi otežavaju rad u Hrvatskoj. Trebamo razmišljati na taj način, da pogranični pojas može biti odlična zona za privrednu saradnju, odnosno da može biti neki pokretač ili potencijal za nas, koji smo i dalje ostali na putu približavanja EU - rekla je Cvijanovićeva.

FOKUS: Na koji način treba da iskoristimo tu mogućnost?

CVIJANOVIĆEVA: Nedavno sam u nekim hrvatskim medijima pročitala da postoji mogućnost izmještanja određenih hrvatskih preduzeća, a posebno preduzeća koja se bave proizvodnjom hrane, u RS, zbog

blizine evropskog tržišta i blizine Hrvatske. To je dobra prilika. Naravno da me obraduje kada vidim da nas je neko prepoznao kao eventualno dobro mjesto za ulaganje, bez obzira da li je riječ o susjedima ili uopšte o zemljama u okruženju. Mislim da opštine i Vlada treba da gledaju na to kao na mogućnost za budućnost, da postanemo dobar poligon za izmještanje proizvodnje. Ranije su iz pojedinih zemalja izmješšana kompletna postrojenja i prebacivena u druge zemlje zbog povoljnijih uslova.

FOKUS: Evidentno je da u RS već postoje strani ulagači. Koji je najbolji način da se što bolje pozicioniramo u svijetu i privučemo strance?

CVIJANOVIĆEVA: Za nas je prvenstveno najbitnije da smo mi neko ko je stalno reformski opredijeljen. Naše ministarstvo nastoji da svede određeni broj formalnosti kako bismo pojednostavili mnoge stvari u vezi sa

stranim ulaganjima. Činjenica je da ovdje postoje neke bitne investicije. Među njima uvijek izdvajamo ruske investicije, u vezi s Rafinerijom Brod i srbijanske investicije, kada je riječ o telekomunikacijama. To su investicije koje su nam omogućile da realizujemo određene projekte. Za budućnost je bitno da budemo otvoreni i dalje, da možemo promovisati sebe i ono što nudimo. Smatram da je ovo vrijeme krize dobro vrijeme, kada treba da radimo i da raščistimo sve te procedure i barijere koje imamo i da onda, kada bude bolja slika u svijetu, pokažemo da smo i mi otvoreni za tu priču. Izmjenama i dopunama Zakona o stranim ulaganjima, koji je usvojen u NSRS, pokušali smo da smanjimo neke određene barijere i korake u procedurama, odnosno registraciji i da uklonimo određena ograničenja kada je u pitanju nivo investiranja.

FOKUS: Koliko su RS

i BiH blizu EU, odnosno daleko od nje?

CVIJANOVIĆEVA: Svako ko poznaje kako teče proces evropskih integracija uvijek može izračunati šta je to minimalni rok da bi se ušlo u članstvo EU. Po nekim pravilima, postoji ključni momenat, a to je ulazak u ugovorni odnos s EU, da se potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i da počne primjena tog sporazuma. Nakon nekog vremena dobija se status kandidata, a poslije toga popunjavaju se upitnici i rade se neke druge bitne aktivnosti. Poslije, zemlja dobija datum za početak pregovora o punopravnom članstvu, koji po pravilu opet traje nekoliko godina. Ne mogu se završiti pregovori na mnogo pregovaračkih poglavlja, a da ne produ četiri godine, jer to zahtijeva maksimalno angažovanje svih institucije jedne zemlje, što podrazumijeva i postojanje dobrog pregovaračkog tima. Koliko taj proces može dugo trajati pokazuje i primjer Makedonije, koja je nekoliko mjeseci prije Hrvatske zaključila Sporazum, ali još nije dobila datum za početak pregovora o pristupanju.

FOKUS: Koliko bi ovaj proces mogao trajati u BiH?

OHR mora otići

FOKUS: Koliko OHR usporava BiH na putu ka EU?

CVIJANOVIĆEVA: Kancelariji visokog predstavnika više nije mjesto u BiH i ovdje više nema šta da radi. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju potpisan je 2008. godine. Sve i da je BiH najbolja u ispunjavanju obaveza, činjenica da još postoji OHR pokazuje da BiH nije kredibilan partner. OHR treba da ode. Pravi proces evropskih integracija suštinski će početi kada OHR ovdje više ne bude. Ne može se tolerisati činjenica da u procesu u kojem zemlja mora donositi odluke i ispunjavati određene uslove, a sve to mora biti zasnovano na demokratskim principima, imamo pojedinca koji može narediti nešto i ukinuti odluku.

CVIJANOVIĆEVA: Sigurno je da će ovaj proces u BiH trajati duže nego što je to bio slučaj kod drugih. Sam proces je težak i gotovo svakodnevno sa sobom nosi određeni set reformi koje se moraju provesti. Kada se u obzir uzme složenost procesa, ali i realna opterećenja političke prirode, onda se nikada ne bih usudila da kažem kada će BiH postati članica. Status u EU je privlačna stvar, jer se tada dobija mogućnost da se koriste fondovi EU na jedan drugačiji način nego kao potencijalni kandidat. Tada je otvoreno svih pet komponentni IPA programa. Za nas kao entitet to je veoma važno. S druge strane, status kandidata znači da već imate jedan nivo institucionalnih veza s EU i da ste zaštićeni. Optimista sam da ćemo doći do kandidatskog statusa, a iza toga imamo procese koje treba provoditi.

FOKUS: Koliko su propisi RS usklađeni s evropskim regulativama?

CVIJANOVIĆEVA: RS je lider u tom procesu. Godinu dana prije potpisivanja Sporazuma u vladi koju je vodio **Milorad Dodik** počele su aktivnosti na prilagodavanju propisa. Ako se ne uskladi zakonodavstvo, nema procesa integracija. Bitno je i što je NSRS sada formirala Odbor za evropske integracije na drugačiji način. Nedavno je bilo preko 350 određenih zakonskih rješenja usklađeno s propisima EU, a taj broj se stalno povećava.

FOKUS: Kako ocjenjujete rad predstavništva RS u svijetu? Hoće li biti otvaranja nekih novih privrednih pred-

stavnihštava?

CVIJANOVIĆEVA: Predstavništvo RS u Beču već je registrovano i sada završavamo neke tehničke stvari, tako da će u narednih nekoliko sedmica početi da radi. Da bi predstavništva mogla funkcionisati moraju dobiti dobre informacije iz Ministarstva. Trudimo se da ojačamo tu vezu i da im više budemo na raspolaganju. Ne treba zaboraviti da su predstavništva uradila neke bitne stvari koje mi ne bismo mogli realizovati da njih nije bilo, kao što je podrška i logistika koja je bila potrebna za Sporazum o specijalnim i paralelnim vezama sa Srbijom, te svi projekti koji su urađeni. Predstavništva su značajan posrednik. RS posjetila je visoka delegacija Izraela. Sve to ne bi bilo moguće da nemamo Predstavništvo u Izraelu. Slično je bilo i sa sporazumom **Ešton - Dodik**.

FOKUS: Ovih dana aktuelna je priča o predstavništvu RS u Sarajevu. Hoće li od toga nešto biti?

CVIJANOVIĆEVA: Veoma su složeni odnosi u BiH. Imamo primjer Njemačke, gdje pokrajne imaju svoja predstavništva u Briselu, ali imaju i svoje kancelarije i u glavnom gradu Njemačke. Tako da to ne bi bio unikat sa RS i Sarajevom. Njemačka pokazuje da je moguće da postoji komplikovana struktura, a da i dalje stvari funkcionišu. Pokrajine u Njemačkoj imaju zaštitu svojih interesa i ne znam zašto bi bio problem da mi, kao entitet, imamo institucionalno predstavljanje i zaštitu svojih interesa.

S. GAJIĆ

Ništa spektakularno od novog savjeta ministara BiH

FOKUS: Može li sporo formiranje vlasti na nivou BiH usporiti evropske integracije?

CVIJANOVIĆEVA: Ovaj problem posmatram sa aspekta da se jedan proceduralni i suštinski korak nije desio. Ako su bili izbori, logično je da se provedu rezultati izbora. S druge strane, i dalje postoje institucije koje donose svoje odluke i koje rade u smjeru EU integracija. Ne mislim da bi se nešto spektakularno desilo samo zato što ćemo imati novi savjet ministara BiH. On mora biti izabran na način da se poštuju svi principi koje nam je Dejton dao.